

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
★
Oglas v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), AUGUST 9, 1945

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
★
Best Advertising
Medium

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII.

ŠTEVILKA (NUMBER) 185

Rusija stopila v vojno proti Japonski!

Rdeča vojska udarila v Mandžuriji; atomska bomba vržena na Nagasaki

WASHINGTON, 8. avgusta — Rusija se je danes pridružila vojni proti Japonski in par ur po sovjetski vojni napovedi je tokijski radio poročal, da je Rdeča vojska na vzhodni mandžurski meji že pričela z napadom.

Japonski radio poroča, da so stopile v akcijo čete sovjetske pehote in da je istočasno večje število ruskih letal bombardiralo strateške točke v Mandžuriji. Natančen kraj, kjer je Rdeča vojska napadla, v poročilu ni označen. Vzhodna Mandžurija leži nasproti sovjetski bazi v Vladivostoku.

Vstop mogočne Rusije v konflikt na Daljnem vzhodu je bil radostno pozdravljen v Ameriki in širom zavezniškega sveta, in pričakuje se, da zrušenje japonskega odpora ni več daleč.

Rusija je napovedala vojno Japoncem na prošnjo Zed. držav. Velike Britanije in Kitajske ob 5. uri popoldne po vzhodnem ameriškem času, kar je bilo popolnoma po ruskem času. Predsednik Truman je naznanil zgodovinski korak Sovjetske unije na izredni

konferenci, na katero so bili nenadoma poklicani časniki sredi popoldneva.

Trumanu je sledil državni tajnik Byrnes, ki je izjavil: "Japonci imajo še malo časa, ampak ne več dolgo, da se rešijo popolnega uničenja, katero jim grozi."

Sovjetski zunanji komisar Molotov je v Moskvi v formalnem naznanilu, da je Rusija stopila v vojno, izjavil, da je s tem zvesto izpolnila svojo dolžnost kot zaveznica.

V Washingtonu je vpričo ruskega koraka in atomske bombe dozorelo prepričanje, da se dnevi japonskega odpora hitro krčijo.

MOSKVA, 8. avgusta — Tri četrt ure po naznanilu sovjetskega radija, da bo Rusija eno sekundo po polnoči v vojni proti Japoncem, so marširale skozi osrčje Moskve dolge kolone prepevajočih mož Rdeče vojske, medtem ko so ljudje drli iz apartamentov in pozdravljali mimoidoče vojsake.

Zunanji komisar Molotov je naznanil, da je Rusija stopila v vojno na prošnjo svojih zaveznic, da se s tem čim prej zopet vrne mir na zemljo. Razkril je tudi, da je cesar Hirohito sredi juli-

ja prosil Rusijo, da posreduje v vojni na Pacifiku, da pa je prošnja v očigled dejstva, da je Japonska zavrnila ultimatum, ki je bil naslovljen nanjo iz Potsdama, "izgubila vsak pomen."

Molotov je odkril, da je japonski cesar poslal prošnjo za posredovanje na Rusijo potom posebne japonske misije v Moskvi.

GUAM, 9. avgusta — Danes opoldne je bila vržena na Japonsko druga atomska bomba, in sicer na Nagasaki, dvanaajsto največje in strateško važno mesto na otoku Kjušu.

Moštvo letala je po radiju sporočilo, da so bili uspehi dobri, toda gen. Spaatz je zadržal nadaljne podrobnosti, dokler se napa dalna misija ne vrne na svojo bazo.

GUAM, 8. avgusta — Tokio je danes priznal, da je prva atomska bomba, ki je bila vržena na Hirošimo, mesto totalno uničila in ga spremenila dobesedno v prah in pepel.

Radijsko poročilo pravi, da je sila eksplozije dejansko scvrila vsa živa bitja, ljudi in živali, in da so kupi mrličev tako ogromni, da jih ni mogoče prešteti. Neuradno se sodi, da je bilo ubitih najmanj 100.000 oseb.

Vatikanski list se boji zlorabe atomske bombe

VATIKAN, 7. avg. — List "Osservatore Romano" je na kratko poročal, da je predsednik Truman naznanil rabo prve atomske bombe na Japonskem, poročilo pa je sledil uredniški članek, v katerem se izraža strah, da bo ta "neverjetno uničevalni instrument" skušnjava za bodoče rodove.

Vatikanski časniški urad je v tej zvezi podal uradno izjavo, v kateri je bilo rečeno: "Raba atomske bombe na Japonskem je ustvarila neugoden vtis v Vatikanu."

V uredniškem članku vaticankega lista je med ostalimi rečeno, da je veliki italijanski slikar Leonardo de Vinci iznašel podmornico, toda je iznajdbo uničil, ker se je bal, da bi jo človeštvo rabilo za svojo lastno propast. Članek potem nadaljuje:

"Človeštvo je po več stoletjih prepotovalo pot, katero je veliki Italijan naredil v kratki dobi. Novice nam pripovedujejo o naporih za uničenje uničenja, kar ni več samo ideja, temveč dejstvo. Človeštvo ni sledilo Leonardovim idejam. Poslednji somrak vojne izžareva smrtno plamen, katerih se ni videlo še nikoli prej na obzorju vesoljstva, od njegovega prvega nebeskega svita pa do te pekelske dobe.

"Ta neverjetno uničevalni instrument ostane skušnjava, ako nika, pa za od groze prevzete sodobnosti — nam je to dobro znano, kajti mi sami smo prihodnost ro s tolikšno lahkoto nadvladuje, je pozabljen izkušnja."

Naši fantje-vojaki

Cpl. Louis J. Gabrenja, sin najstarejših družine John Gabrenja, je prišel iz Camp Robinsona, na dopust za dva tedna. Nahaja se na 22010 Ivan Ave., Euclid, O. Vojaško sukno nosi že štiri leta in pol, bil je dve leti v pol čez morje, pa še nima zametov pointov, da bi bil odpuščen. Prijatelj ga lahko obiščejo na domu!

Zdaj je odkrito, kako je zaplenjeni nemški načrt rešil angleško vojsko pri Dunkirku

FRANKFURT, Nemčija, 8. avgusta. — Ameriška armada je danes prvič odkrila, kako je leta 1940 slučajna zaplenba tajnega nemškega dokumenta rešila Angleže pri Dunkirku popolnega uničenja.

Ta papir je zgubil za Nemčijo vojno, pravi ameriško armadno poročilo, kajti odprl je luknjo, skozi katero je ušel glavni del britske armade, kar je dalo Angliji vsaj navidezno dovolj moči, da je vzdržala, dokler ji nista prišli na pomoč Rusija in Amerika.

V uri, ko so naciji Francoze debelo klali in ko so si Angleži brezupno prizadevali, da rešijo divizije, ki so na obrežju Dunkirka čakale prevoza preko Rokavskega preliva, je neki nemški štabni oficir na opazovalni misiji prodrl predaleč naprej od svojih linij, kakor je neka britska patrulja ustrelila nanj.

Dokument najden v zaplenjenem vozilu

Nemški oficir in jegovi možje so se spustili v beg, ampak njih vozilo je začelo goreti in bilo zaplenjeno. V njem je bil najden načrt nemškega napada, s katerim naj bi bila Angležem odrezana pot za umik.

Dokument je prišel v roke britskega poveljnika, ki je imel

skrbeti za kritje obrežja v Dunkirku, samo par ur predno se je imel nemški napad začeti. Organiziral je vse sile, katere je mogel zbrati na točki nemškega napada in ga ustavil, potem pa skozi tri dni držal linijo, medtem, ko so Angleži z vsemi mogočimi parobrodi in čolni evakuirali 330.000 svojih in francoskih čet preko Rokavskega preliva.

Primer iz vojne na italijanski fronti

Iz istega vira se poroča, da so zaplenjeni dokumenti igrali veliko vlogo v številnih bitkah tekom evropske vojne.

Tako so na primer Nemci v Italiji jeseni 1943 imeli vpričo napad na neki ključni točki, toda 45 minut pred napadom je načrt padel v roke nekega ameriškega oficirja. Po tem načrtu je imela artilerija pred prihodom nemške zračne sile z žveplenimi bombami. Nemška letala so dospela točno ob času in za praktične svrhe uničila nemške postojanke.

Prodirajoča ameriška pehota je na položajih našla 720 Nemcev, ki so bili pokončani od svoje lastne zračne sile.

25 NACIJEV NA ZATOŽNI KLOPI PRI PRVI OBRAVNAVI

LONDON, 8. avgusta. — Štiri velike zapadne sile so danes podpisale pakt za ustanovitev mednarodnega vojaškega sodišča za hitro akcijo proti nacijskim vojnim "kriminalcem", kakršna bo pokazala, da pot agresije vodi na zatožni klop mesto k vojaški slavi.

Dolgi dokument določa, da se bo sedež mednarodnega sodišča nahajal v Berlinu, ampak s to izjemo, da se bo prva obravnava proti glavnim nacijskim prvakom vršila v Nuerenbergu, katerega so naciji proglasili za svoje "sveto mesto."

Proti pravorekom sodišča ne bo nobenega priziva in po sodnem redu, ki so ga podpisale Amerika, Britanija, Rusija in Francija, obtoženci očividno ne

TO JE PETA VOJNA MED RUSI IN JAPONCI

NEW YORK, 8. avgusta. — Vstop Sovjetske unije v vojno proti Japoncem pomeni, da je s tem Rusija petič šla v boj proti Japoncem v teku zadnjih 70 let, dasiravno je to njena druga formalno napovedana vojna. Ostali konflikti so bili obmejni spopadi, v katerih pa se je borilo več kot v bitki pri Gettysburgu.

ZGODOVINSKA ZASTAVA NAD BELO HIŠO

WASHINGTON, 8. avgusta. — Danes je nad Belo hišo plapolala zastava, ki je 7. decembra 1. 1941 plapolala nad Pearl Harborjem, nad zbornico Združenih narodov v San Franciscu in nad konferenco v Potsdamu.

bodo mogli klicati priči za obrambo.

TRUMAN BO NOCOJ POROČAL NARODU

Iz Washingtona se poroča, da bo predsednik Truman ob 10. uri nocej imel radijski govor, v katerem bo poročal ameriškemu ljudstvu o sklepih velikih treh, ki so bili napravljeni na konferenci v Potsdamu.

Iz Bele hiše je bilo naznanjeno, da bodo predsednikov govor oddajala vsa radijska omrežja.

Možno je, da bo predsednik v govoru podal nadaljne podrobnosti o ruski vojni napovedi Japoncem, kakor tudi glede atomske bombe.

Peter je hud; regenti so ga pustili na cedilu

LONDON, 8. avgusta. — Jugoslovanski kralj Peter je nočjo podal ogorčeno izjavo, v kateri je rekel, da več ne "priznava" vlade maršala Tita, katerega je dolžil, da skuša diktirati jugoslovanskemu ljudstvu, kakšno obliko vlade si želi izbrati.

Peter je obenem proti članom regentskega sveta naperil obtožbo, da so se mu izneverili in prisegi, katero so podali, vsled česar jim je s proklamacijo odvzel vsako nadaljno oblast...

ATLEE BIL GOTOV, DA BO SOVJETSKA RUSIJA ŠLA V VOJNO

LONDON, 8. avgusta. — Premier Clement Atlee je nočjo izjavil, da Britanija pozdravlja "veliko odločitev Sovjetske Rusije za vstop v vojno proti Japoncem," in da je bil ves čas gotov, da bo Rusija storila ta korak, ki je očivil vez med glavnimi zaveznicami in ki bo skrajšal borbo.

Britski delavski premier je podal formalno izjavo tri ure po naznanilu, da je Rusija napovedala vojno Japoncem.

NA TRG PRIDE KMALU VEČ CENENE OBUTVI

WASHINGTON, 8. avgusta. — Vojni produkcijski odbor je naznanil, da bo v teku 60 dni prišlo na trg mnogo čevljev cenejše vrste, katerih cena znaša od \$1.25 do \$6.25.

Vesti z bojišč

Cpl. Joe Picelj

Kot je že bilo poročano, je bila družina Mr. in Mrs. Joe in Ana Picelj, 18701 Muskoka Ave., 20. julija obveščena od vojnega departamenta, da se je njihov sin Cpl. Joseph Picelj smrtno ponesrečil dne 26. junija, ko je s svojo divizijo delal na nekem mostu v Nemčiji, pri čemur je utonil. Star je bil 20 let in do deljen je bil inženirjem. Udeležil se je več velikih bitk na fronti ter je prejel pet vojnih zvezd. Iz vseh bitk je prišel srečno skozi, a potem, ko je bila vojna z Nemčijo že pri kraju in se je nadejal, da bo imel priliko zopet priti domov, ga je doletela nepričakovana smrt.

Pokojni mladenič je bil rojen v Clevelandu in je pahaljal v Collinwood High šolo, ko je bil vpoklican k vojakom 5. julija 1943. Svojo bazično treningo je dobil v Camp Young, Calif., preko morja pa se je nahajal z tretjo armado od 6. aprila 1944. Zadnjič je bil na sedemdnevem dopustu v februarju 1944. Bil je član društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ in društva Lipa št. 129 SNPJ. Dekliško ime matere je bilo Tekaučič, ter je doma iz Ambrusa na Dolenjskem, oče je pa doma iz Vavtevasi pri Novem mestu na Dolenjskem.

3 VELIKI DOGODKI PREDSEDNIKA TRUMANA

WASHINGTON, 8. avgusta. — Odkar je predsednik Truman pred 119 dnevi prišel v Belo hišo, je podal tri naznanila, ki so elektrizirala svet: kapitulacijo Nemčije, prvo rabo atomske bombe in danes pa vstop Rusije v vojno proti Japoncem.

Kandidat CIO nominiran za župana v Detroitu

Frankenstein izšel kot najmočnejši kandidat pri primarnih volitvah

DETROIT, 8. avg. — Politična akcija CIO je pri večrajšnih primarnih volitvah v Detroitu izvajala odlično zmago, ko je bil z veliko večino nominiran za županskega kandidata glavni podpredsednik unije avtomobilskih delavcev Richard T. Frankenstein.

Na glasovnici je bilo pet kandidatov in Frankenstein je izšel iz primarne borbe kot najmočnejši kandidat. Zanj je bilo oddanih 82.936 glasov, medtem ko je sedanji župan Edward J. Jeffries dobil samo 68.754 glasov. Tretje mesto je dobil okrajni avditor James D. Friel s 3570 glasovi, dočim so ostali štirje kandidati ostali daleč zadaj.

Pri rednih volitvah 6. novembra si bosta stala nasproti Frankenstein, dinamični delavski vodja, ki je star šele 38 let, in župan Jeffries, ki zaključuje sedaj svoj tretji termin. Po zaslugi velike aktivnosti od strani delavstva, se je primarnih volitev udeležilo 210.000 volilcev, medtem ko se je poprej prerovalo, da ne bo oddanih več kot 125.000 glasov.

Trije delavski kandidati za župnoročniki

CIO unije, ki so šle na volišče pod parolo, da hočejo izvajati enako zmago kot jo je izvajalo delavstvo v Angliji, so tudi nominirale 3 izmed devetnajstih kandidatov za mestno zbornico.

Kot najmočnejši kandidat za sedež v zbornici je izšel George Edwards, za katerim so stale unije CIO in poleg njega sta bila nominirana tudi Tracy Doll, uradnik lokalne CIO unije in protestantski duhoven Charles A. Hill, ki je kandidiral s podporo CIO.

Frankenstein je danes izjavil, da svojo nominacijo smatra za skromen poziv, s katerim je ljudstvo priznalo odgovornost delavstva za javne posle. Obenem je ponovil svojo kampanjo, da bo zastopal vse ljudstvo in ne samo delavstvo, ako postane župan Detroita. Izjavil je tudi, da bo kot župan imenoval policijskega komisar-

Rusija dovršila blokado Japoncev

WASHINGTON, 8. avgusta. — Ruski vstop v vojno na Pacifiku pomeni, da je daveča blokada, ki že sedaj zanika Japonskem na domačih otokih življenjske sirovine, še bolj trdno zadržana. S tem je postala Japonska od vseh strani obkoljena.

Na vzhodu in jugu imajo kontrolo ameriške sile na vodi in v zraku prav do praga Japonske z Aleutskih otokov na severu pa do Okinawe in Filipinov.

Na zapadu pa je Japonska sedaj konfrontirana s sovjetsko vojsko na azijski celini. To pomeni, da Japonci od sedaj naprej ne morejo več računati, da bodo dobili več kot drobne nekdajnih dobav iz Koreje ali Kitajske.

Nov grob

ANDREW DOLES

Kot smo včeraj poročali, je umrl Andrew Doles, star 42 let, stanujoč na 953 E. 76 St. Dole je bil iz št. Vida nad Cerknico, odkoder je prišel v Cleveland pred 24 leti. Delal je pri Royal Brass Foundry Co. 13 let, zadnja tri leta pa pri Leete-Neville Co. Bil je član podružnice št. 5 SMZ. Tu zapušča žalujočo sorprogo Rose, rojeno Elesh, mater Mary in sestro Caroline Kolman. Oče Andrew je umrl pred dvema leti. Pogreb se bo vršil v soboto ob 11. uri zjutraj iz Zakraskovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

ja, ki bo popolnoma neodvisen od delavskih unij.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (GENE NAROCNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po pošti v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$5.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ZAKLJUČKI POTSDAMSKE KONFERENCE NISO SANJE

Naslednji članek, v katerem se razmotiriva značilnost zaključkov, ki so bili storjeni v Potsdamu, je napisal Harold Laski, predsednik britske delavske stranke.

Mnogo ljudi bo reklo, da so zaključki konference v Potsdamu vredni le toliko, kolikor bo vredno sodelovanje in modrost zunanjih ministrov, ki se bodo sestajali, da izvedejo te zaključke. To je res, toda res je tudi, da je bil tam storjen korak naprej, ki bi bil videti malo verjeten pred mesecem dni.

Tu je začetek — pričeli smo zidati oni del bodočnosti, katerega poznamo. Postalo nam je mogoče razmišljati o naslednjih korakih. Sporazum vsebuje pred vsem troje predmetov in sklepov, katerih bo vsakdo vesel. Pogoji za Nemčijo so strogi, toda obenem so ji vendar dane možnosti, da se popravi in razvije nazaj v demokratično državo. Nikdo ne more trditi, da nacizmu ni napovedana vojna na življenje in smrt, ali da Nemčiji niso bila odvzeta vsa sredstva za oboroževanje. Obračun z njenimi karteli in trusti je preganjen izmed temnih groženj proti svetovnemu miru in razvoju mednarodnega gospodarstva.

Nekoliko težko je pregledati, kako naj posluje zapleteni sistem plačevanja reparacij, toda to je zadeva, ki se utegne še razčistiti v kratkem. Najvažnejše je pač to, da smo se začeli približavati resnični enotnosti naziranja in da so prve točne mere uvedene v administraciji zasedene Nemčije.

Druga velika zasluga Potsdama je ta, da sta tudi Kina in Francija vpleteni v izvedbo sklepov, ki so bili sprejeti.

Tretja zadeva velike važnosti je zadeva Španije. Vsi progresivni ljudje širom sveta bodo pozdravili z navdušenjem odločno in nedvoumno izjavo, da zli Franco režim ne more biti dobrodošel v svetovni organizaciji. Vsakdo danes ve, da je le ošiče postavilo na noge ta režim. In ta veliki "krščanski" gospodin se je izkazal krutega in zlobnega zatiralca. Njegova Španija ne more nikdar in nikoli postati simbol svobode in demokracije. Deklaracija iz Potsdama, ki ga je ožigosala, mu bo onemogočila ohraniti svoj prestiž v deželi. Zaupati smemo, da petorica velikih sil na svojem prihodnjem sestanku tudi ne bo hotela odobriti Francovega nadomestka, pa magari bil omočan v kraljevski škric. Bodočnost Španije je treba zaupati rokam republikanskih španskih demokratov. Amerika in Velika Britanija pa morata popraviti, kar sta zakrivila v oni neodpustljivi dobi apizanja, ki je prisilila špansko republiko, da se bori proti nadmočnemu sovražniku. Tam je bila svoboda križana na oltarju posvečenemu privilegijem.

Upam, da bo nova vlada potrdila besedilo deklaracije iz Potsdama s tem, da bo izpustila na svobodo vse one španske republikance, ki so še vedno zaprti v tej deželi — saj so naši prijatelji in ne morda naši sovražniki.

Dobro je tudi, da vemo, da se bo zbor zunanjih ministrov brez odloga bavil z mirovnimi pogodbami za Italijo, Bolgarijo, Madžarsko in Romunijo. Kar se tiče Italije, je jasno, da vstaja nova Italija pod inspiracijo levičarskih voditeljev kot Parri, Nenni in Togliatti. Vsakdo ve, da je Rim središče velike mreže reakcionarnih sil, klerikalnih, gospodarskih, vojaških in političnih — sovražniki vstajajoče Italije so isti ljudje, ki so dvignili na oblast Mussolinija in z njim sodelovali prav do zadnjega mogočega trenutka.

Tudi na Balkanu mir ne sme več čakati. Zdravi kmetje teh predelov ne smejo biti več izročeni na milost in nemilost tolpam brezvestnih politikantov. Priznati pa je treba, da resnični mir v teh predelih odvisi pred vsem od razvoja prave demokracije na Grškem. To pa se bo zgodilo šele takrat, ko bo Ernest Bevin objasn timeradom zunanjega ministrstva, da smernice angleške zunanje politike ne zahtevajo, da branimo kralja Grkov pred javnim mnenjem, ki ga obsoja kot simbol diktature. Kajti pod njegovo zaščito so se zbirali vsi, katerim je bilo na tem — in je še vedno — da zaustavijo vsako rast demokratičnih načel na Grškem.

Zelet bi bil, da bi bil Potsdam naklonil nekaj več to-

Slike iz osvobodilne borbe v Sloveniji

Izdal Propagandni oddelek Glavnega štaba Narodne osvobodilne vojske in Partizanskih odredov Slovenije

(Nadaljevanje in konec.)

Prvi top

Lahko si mislite, kaj je pomenil za partizane prvi top. Zavrsto lo je bila brigada, ko so ga pripeljali preko Vinice in Mavrlena iz Hrvaškega. Čeprav je bil čisto navaden protitankovski top, vendar je vsakemu partizanu zaigralo srce ob misli nanj. Še posebno so bili ponosni nanj topničarji.

Top je bil šele drugi v borbi, ko se mu je skoraj zgodila nesreča. Brigada se je umaknila in top je ostal na položaju sam. Okoli njega so deževale svinčene. Italijanske havvice so pošiljale granato za granato. Partizanski topič jim je šel na živce. Kot geizir se je neprestano dvignila zemlja in grude so zasipale topničarje.

Komisar prateče čete Jože Jakomin je pogledal svoje topničarje. Tudi v njihovih očeh je bral: "Top moramo rešiti." Vedeli so, da jim noben partizan ne bo odpustil, če ga bodo tako sramotno prepustili sovražniku. Komisar je vzel s seboj tri najpogumnejše. Prišli so se plaziti k topu. Prekrili so ga potem z vejami, dva sta se uprla v gumijasta kolesa, dva sta prijela za opornike in pričeli so ga potiskati s položaja. Svinčeneke so se sikajote zapikavale okoli njih. Kadar je zaplahutala granata, so se prilepili k zemlji. Otrli so prst z obrazov in se plazili dalje. Po blatni, mlakuzasti poti skozi trnjevo grmovje, za kar bi rabil pešec četrte ure, so ga po treh urah privlekli na varno. Tam so vsi štirje blatni in prepoteni vstali, si pretegnili ude in vsak je ves srečen pobožal rešeni top.

Rekli boste, da bi tako storil vsak topničar. Toda pomisliti morate, da je bil to naš — prvi top.

Iz borb šerčerjeve brigade avgusta 1943 za Sela Šumberka.

Drugovi, napred u borbu!

Mugbil Murtizanovič je bil musliman iz Makedonije. Borba za kruh ga je privela k nam v Slovenijo. Vzljubil je naš svet in naše ljudi, tudi slovenščini se je že kar privadil. Človek bi mislil, da je pozabil na svojo Makedonijo. Kadar pa je v Kočevju, kjer je živel, slisal pesmi vojakov, — svojih rojakov iz Makedonije, je samo poslušal. Takrat je bil doma v Tetovem.

Ne, Murtizanovič ni pozabil svoje Makedonije. Tako zelo je je ljubil, da je zanj šel v borbo s slovenskimi partizani proti nasilnemu tujcu. "Pa šta, nema Makedonije bez Jugoslavije, i nema Jugoslavije bez Slovenije", je odgovoril vsakemu, ki ga je nagovoril, in oči pod visokim čelom in gostimi črnimi obrvmi so se mu zaiskrile. Ustnice so se mu raztegnile v tipičen južnjaški smeh: "Hajdmo, bračo Slovenci, hajdmo u boj!"

In ni bilo juriša devete brigade brez hrabrega namestnika četnega politkomisarja muslimana Murtizanoviča.

Švabska divizija "Hermann Goering" si je krčila pot po dolini Kolpe. Nemški topovi in minometi so zasipavali z izstrelki vsak meter grebena, na katerem je imel položaj tretji bataljon. Vrste naših borcev so se vedno bolj redčile, toda položaja niso zapustile. Murtizanovič je ležal prižet k tlom, da bi bil čim bolj zavarovan pred granatami in minami. Od časa do časa, kadar se je pred njim pojavila glava divjega Frica, je dobro merjeni strel iz italijanske prevrnil napadalca. Takrat se je Murtizanovič nasmehnil. Skozi vrsto belih zob je dejal: "Za Makedoniju!"

Tik za njim je usekala mina. Mitraljezec, ki je ležal poleg njega, je omahnil. Drobec mu je presekalo glavo. Tudi Murtizanoviča je zaskalelo v rami, pa ni imel časa misliti na to. Sovražnik je začutil, da je naš mitraljezec utihnil in nekaj švabov se je pognalo v naskok proti Murtizanoviču. "Ne, bogami, nečete!" Skočil je k padlemu mitraljezcu, zgrabil njegovo strojnoico in istočasno spustil v napadalce rafal. Prvi so popadali, drugi, ki so bili bolj odzadaj, so se potuhnili k tlom.

Sovražnikovi juriši so se ponavljali. Trdoglavi frici so se zaganjali, Murtizanovič pa jih je kosil. Toda vragov je bilo vedno več.

Mine so besno sekale na naše položaje. Mnogo naših je padlo, Murtizanovič in še nekateri so z eno samo strojnoico zdrževali sovražnika. Toda namestnik politkomisarja se je smehljaj. Kdo mu more vzeti njegovo radost, ko se bori za Makedonijo? Kdo? Morda trdoglavi švabi iz divizije "Hermann Goering"? Sovražnikova mina mu je skušala iztrgati smeh iz močnih počrnelih ustnic. Raztrgala mu je prsa.

Pa kakor v zasmeh, kakor, da je samo malo opraskan ni izpuštil iz rok mitraljeza. Streljal je, izpraznil okvir za okvirjem, z nasmehom, ki pa je že izražal silno bolečino. Iz raztrganih prsi mu je prihajal slaboten glas: "Za Makedoniju!"

Municije mu je zmanjkovalo, slabele. Toda še je zbral toliko moči, da je izstrelil naboje iz svoje pištole. Ni se mogel več dvigniti, le oči še vedno žive, so iskale okoli sebe predmet, ki bi ga lahko šepogal proti sovragu. Našle so. Pod mrtvim mitraljezom je zagledal dve bombi. S težavo je stegnil roko in zgrabil jih je.

Komandir, ki se je prebil do njega, da bi ga rešil, je videl le poslednji njegov nasmeh, poslednji jaseen pogled, poslednji drget mišic na rokah, ko je zagnal proti bližnjemu švabu bombo. Roko v zadnjem zamahu je presekala rafal iz brzostrelke; omahnila je.

Le z očmi je umirajoči Murtizanovič dopovedal komandirju, naj ga posluša. Nagnil je uho k njegovim ustnam in slisal je, zadnje besede: "Drugovi, napred u borbu, za Makedoniju, za Sloveniju!"

Borbe IX. brigade pri Brodu na Kupi oktobra 1943

Mrtev je predal povelje

Ob prihodu v brigado je postal mladi Skubček kurir pri štabu bataljona. Bil je vesten in zanesljiv in tovariši so mu rekli Skubček. Kmalu je napredoval za kurirja pri štabu brigade. Mnogo je prehodil, nikdar ni bil utrujen kot pač vsi kurirji.

Bataljon je bil obkoljen in ga je bilo treba obvestiti. Tisto noč sta odšla že dva kurirja na pot s poveljem, naj se bataljon prebije na nove položaje. Oba sta se vrnila brez uspeha. V štabu so postajali nervozni. Komandant je nestrpno gledal na uro. Pomikala se je že proti štirim. Kdor je bil vojak in še komandant povrhu, pozna ta občutek, ko se kazalci neizprosno pomikajo naprej, ko se približuje lažilnih besed Židom. Tudi zagotovilo, da bodo vojni krivci kaznovani, je jako zanimivo. Toda boljše bo počakati, da vidimo, ali bo zares poskrbljeno zato, da to pot nikdo od krivih ne uide.

RAZKRITJE PODTALNEGA NACIONALISTIČNEGA OMREŽJA

II.

To je drugi članek povzet iz serije, ki je bila objavljena nedavno v Scripps-Howardovih listih

V svojem prizadevanju, da bi strnila skupaj vse mračnijaške skupine v Ameriki, stranka bivšega senatorja Robert Rice Reynoldsa, stranka nacionalistov ne zanemarija nobene možnosti na polju dobičkanosnega delovanja.

Poziv nacionalistov mladini Amerike se odvija pod geslom krščanske udanosti verskih idealom. Dne 6. januarja 1944 je bila prirejena konvencija v Englewood Baptist Tabernacle, Englewood, blizu Denver, Colorado, katero je obiskalo 350 mladih ljudi in pastorej iz krajev srednjega zahoda. Oblikovana je bila organizacija pod imenom "Christian Youth of America," a drugim krščanskim organizacijam mladine je bilo naslovljeno povabilo, naj se "strnejo v skupno fronto proti poplavi komunizma v deželi." To morda zveni precej nedolžno, toda le tako dolgo, dokler ne slišite, da je Englewood Baptist Tabernacle cerkev Rev. Harvey Springerja in da je Kenneth Goff chairman te organizacije.

Springer je znan kot cowboyški duhovnik in je znan hujskač Gerald L. K. Smithovega kova. Reynolds je leta 1943, ko je bil še predsednik senatnega komiteja za vojaške zadeve, postal naročnik bigotnega Springerjevega lista "Wester Voice," ter je pisaril o visoki hvali, katero je dajala Mrs. Reynolds, rojena Evalyn Walsh McLean, tej publikaciji.

Kenneth Goff je bivši komunist, ki je trenutek odločitve in ti se diš v štabu brez moči. Zveze so pretrgane. In če veš, da je v nevarnosti cela enota, da je samo od enega pisma odvisno sto in več življenj, tedaj se nekaj v tebi pretрга in zmožen si storiš velike reči.

Skubček je dremal v kotu na slami. Dosti ni spal. Luč ga je neprestano ščegetala po obrazu. Kadar je kdo vstopil se je zbudil in zopet zadremal. Ko se je vrnil drugi kurir, se je takoj dvignil, otresel slamo s hlač in se takoj opravi.

"Tovariš komandant, grem jaz."

Dali so mu pismo, ki je celo noč romalo iz roke v roko, in stopil je v noč. Na nebu so pričele ugašati prve zvezde. Na Gorjancih, čisto na vrhu, so se gozdovi že vijoličasto pobarvali. V globeli so mežikale luči iz Novega mesta.

Pot je zavila v gozd. "Tu ne kje morajo biti zasede," je pomislil in pričel hoditi po prstih. Večkrat je prislunil. Nič. "Naprej, k bataljonu." Nenadoma je razločno začutil stopinje in se petanje. "Bataljon. Stražarji se pomenukujejo." Pripravljen je brzostrelko in napravil še nekaj korakov. "Stoj. Kdo je?" se je razpršil njegov glas med bukami. "Partizani." "Znaki?" Dobil je pravičen odgovor. Sreče mu je zagrlo. Pomislil je na komandanta, ki najbrže prav ta trenutek zopet gleda na uro in zaupa vanj. Morda je pravkar rekel komisarju: "Skubček se bo prebil."

Tedaj počijo strelji in sence se zaženejo proti njemu. "Znake imajo, hudiči," in spustil je rafal. Potem se je zagnal med nje, jih odrinil in stekel proti bataljonu. Najprej ga je zaskalelo v nogi. Tekel je dalje. Nato še v prsih.

V bataljonu so čuli streljanje. V minuti so bili vsi pokonci in nared. Ko so se udarili s švabobranci in jih pognali v beg, so se prvi žarki vsuli čez Gorjance in obsijali Skubčka, ki je ležal v praproti. Poleg njega je ležalo okrvavljeno pismo. Komandant bataljona ga je prebral in takoj odredil premik po povelju.

Blokada Novega mesta
Gubčeva brigada
maja 1944

nist, ki je spremenil barvo leta 1939, ko je bilo videti, da je Hitlerjev fašizem morda boljša kupčija. Goff se je nahajal v svetu ameriškega mladinskega kongresa v eksekutivi tedanje komunistične mladinske lige, ter je bil v dobi depresije eden prvakov sveta nezaposlenih. Od leta 1939 naprej pa je pisaril za Gerald L. K. Smithov list "The Cross and the Flag" in za druge slične liste in je često nastopal tudi kot govornik pred skupinami take vrste kot Earl Southardovi Citizens of America Committee v Chicagu, Ill. Goff se je napotil v San Francisco, da oviira razvoj konference zedinjenih narodov.

V Detroitu, Mich., pričakujejo prvaki organizacije "United Sons of America," nov izrstek Ku-Klux-Klana, da se bosta Goff in Springer spojila z njimi. Med tem pa se je Goffovemu krndelu že pridružila mladinska skupina Rev. Bob Parrove cerkve v tem mestu, ter poleg tega tudi druge skupine v Buffalu, N. Y.; Los Angeles, Cal., in drugih mestih. Goff je oblikoval tudi poseben komite za razdeljevanje propagandnih pamfletov med dijaki v višjih šolah in med vojaki.

Drugi pridigar sporov, ki se skriva za svojo duhovniško obleko je Rev. Gerald B. Winrod iz Wichita, Kans., ki še vedno izdaja svojo revijo "Defender," čeravno je obtožen upora. Leta 1935 sta Rev. Winrod in Rev. George D. Blomgren prepotovala Nemčijo. Winrod je osebo spoznal Hitlerja in druge prvake nacistične stranke in se je vrnil v Ameriko, da bi zagnal s polno paro propagando mržnje. Leta 1939 je takratni senator Reynolds čital enega govorov Winroda, tako da je prišel v kongresov record in pisal duhovno, da "smatra, da mu je v veliko čast, da zamore opozoriti ameriško javnost na tako čudovito poslanico."

Med drugimi ameriški duhovni, ki pridigajo nacionalistično vero mržnje na svojih govorniških odrih in v svojih listih se nahajajo Rev. Jonathan Perkins, Los Angeles, Cal., Winrodov bratranec, ter Rev. J. A. Levell, načelnik "Kingdom Fellowshipa," ki sta oba pomagala Gerald L. K. Smithu, da je mogel priti v San Francisco, Cal. Morda še bolj pogubonosna pa je navzočnost dr. A. B. Rileyja, predsednika pri Northwestern Theological Seminary and Bible Training School of Minneapolis, Minn. Ta šola je bila ustanovljena leta 1904 in nikakor ni drugovrstna institucija. Denarno je zdrava, ima od prilike 450 dijakov in morda 1.500 bivših dijakov, ki se nahajajo na vplivnih pozicijah po vsej deželi. V listu svoje šole, "Northwestern Pilot," se je pritožil dr. Riley, da velja "vsakdo, ki prijazno govori o najbolje informiranem katoliškem duhovnu Amerike — Father Coughlinu — ali, ki je kazal zanimanje za blesteče govore Mrs. Elizabeth Dilling — ki je obtožena upora — kot neameriški misleč človek." Riley je v stikih z Winrodom, Springerjem in Smithom, in z Rev. W. D. Herrstromom iz Akrona, O., ki tudi marljivo dela za nacionaliste.

Rev. Father Arthur Terminiello, Huntsville, Ala., eden najožjih Smithovih pristašev, si osebno prizadeva izpolniti mesto Father Coughlina. Njegov nasilno antisemitični list "Rural

Justice" je bil prepovedan pri kot list Coughlina "Social Justice," toda Terminiello nadaljuje širjenje izolacionistične, ter zedinjenim narodom, delavstvu, črnem, Židom in tujerodnim sovražno propagando v nekem drugim listu, ki terega je imenoval "Crusader" in poleg tega še potom svoje organizacije, Union of Christian Crusaders. Terminiello je v stikih z Col. E. N. Sanctuaryjem, drugim obtožencem radi upora, ter z Agnes Bolt iz Clevelanda, ki razdeljuje "nacionalistično propagando."

Takozvane "materinske skupine," ki izkoriščajo trpljenje na, katerih sinovi so bili ubiti ali pa pohabljeni v vojni, postajejo zdaj že v 22 mestih, med njimi v Clevelandu, O., Philadelphiji, Pa., Washingtonu, D. C., Chicagu, Ill., Detroitu, Mich., Cincinnatiju, O., in Los Angelesu, Cal. Vse gredo za nacionalističnim geslom opozicije proti svetovnemu miru.

V Detroitu, Mich., se nahaja lepa hiša s 40 sobami, na 812 E. Jefferson Ave., ki je zmanjšana "ženska bela hiša." Tu se zbirajo sredi največjega blest formalnih družbenih sestankov različne skupine, ki podpirajo program Reynoldsa in Smitha, da bi se spojili v enofno strnjeno politično silo. Akoravno se poslužujejo pred vsem "materinskih" organizacij, je ta lista obenem glavni stan nacionalistov v njihovem prizadevanju, da bi pridobili zase tudi zaslon bo tujerodcev, posebno onih balkanskih in balkanskih dežel, kolikor obstoja mržnja do Sovjetske Rusije.

Dne 1. junija je bil poglavar govornik na eni čajank dr. E. zys Pakstas, 19 W. 44 St., New York City. Ta gospod je ravno telj za stike z javnostjo zedinjenega litvanskega reliefa, ki član našega National "Funda. Med drugimi govorniki ob tej priliki so bili: Katherine M. Sutter, Pontiac, Mich., načelnica tako zvanih "Lost American Mothers" in Agnes Waters iz Washingtona, D. C.

Na sestanku Dies Committee za un-American Activities je bila leta 1942, iz katerega je bila neizključena, je bila Mrs. Brown imenovana v pričevanje. Mrs. Veronica Brown, predstavnica društva "Crusading Mothers of Pennsylvania." Mrs. Brown je poročala o obisku, ki je bila izvedla v sprejemstvu Mrs. Waters in Lulu Averette, ki je predstavnica "materske Minneapolisa, Minn., pri japonskih ambasadah nemškega in japonskega ambasadorja, naj bosta potrdili, da Zedinjenimi državami, ne napovesta vojne." Osebnost Dies Committee, ki jih je našla, je zabeležila, da niso nikoli poskusile stopiti v zvezo s Departmentom, ali katerim ministrom.

Dva tedna pred Pakstasovim družbo, je bil gost čajanke Luther Jacobowski, 3201 Cedar Ave., Hamtramck, Mich., tajnik blagajne poljskih pilotov, mogočne mladinske organizacije. Ob tej priliki je "Blanche Winters, na dan 18. maja povabila kot domačica, ki goste v "ženski beli hiši" drugi petek, predstavnike polske zamejne vlade in poljske informacijskega centra, ter katere litvanske, estonske, ukrajinske prvake. Razposlani tudi povabila članom stare v tional Worker's League, od katerih so bili nekateri obtoženi radi udeležbe izgrediv črnem v Detroitu, Mich.

Najbolj pretkana vseh skih voditelje med nacionalisti pa je najbrže Mrs. Lyril Van Hynning, Chicagu, Ill., čelnica skupine "We, the

(Nadaljevanje na 4. strani)

Imena rojakov v nemških taboriščih

Vojaški kurat Rev. Leonard E. Bogolin je poslal par seznamov imen slovenskih rojakov in družin, ki se nahajajo v taboriščih Oberkassel in Michen-Gladbach v zapadni Nemčiji.

Imena slovenskih družin in samcev nahajajočih se v jugoslovanskem lagerju v "Oberkassel", Nemčija.

Les Anton z družino, Krška vas; Orešar Anton z družino, Dobeno; Lorbar Franc z družino, Mrslala vas; Hostnik Jožef z družino, Mala dolina; Barkovič Mihael z družino, Brezje, občina Vel. dolina; Glogovšek Slavko z družino, Mala dolina; Lazanski Jožef z družino, Velika dolina; Požgaj Jožef z družino, Mala dolina. Naslednji do Trojarja Jožefa so vsi iz Vipavske doline:

Kobal Anton, Podkraj; Koso-vel Ivan, Črniče; Zavadlav Stan-ko, Ajdovščina; Stemberber Jo-žef, St. Vid; Glešič Alojz, Čr-niče; Jazbec Stefan, Črniče; Trošt Bogomir, St. Vid; Pregelj Alojz, Vipava; Krapež Franc, Angelska gora; Cerljevič Franc, Col; Kobal Ivan, Col; Bajc Ivan, Podkraj; Bajc Anton, Podkraj; Bajc Ivan, Višnje; Kobal Franc, Višnje; Trojar Jožef, Skofja Lo-ka, Gorenjsko; Čebašek Vinko, Pole, Gorenjsko; Vreček Vinko, Predvor, Gorenjsko; Cerar Ja-nez, Predvor, Gorenjsko; Po-gačnik Janez, St. Vid, Gorenj-sko; Zivalič Friderik, St. Vid, Gorenjsko; Zagar Vladislav, St. Vid, Gorenjsko; Šober Valentin, Golnik, Gorenjsko; Ribnikar Anton, Golnik, Gorenjsko; Kav-čič Mirko, storje, Ajdovščina, Vipavska dolina; Krpan Jožef, Sv. Križ, Vip. dolina; Vrtovšnik Jožef z družino, Dol pri Krš-tem; Andrejaš Jožef z družino, Hrastje pri Brezicah; Otorpeč Ivan, Litija, roj. Šmarje p. Jel-šah; Beve Ivan, Dole, obč. Sv. Križ pri Litiji; Kovač Andrej, Cerklje pri Kranju; Miller Ma-rija, Boršt, obč. Cerklje ob Kr-ki; Črnigaj Andrej, Ajdovščina pri Gorici; Vreček Vinko, Pred-avor; Grašič Vinko, Golnik, Go-renjska; Dvoršek Leopold z družino; Mauger Jernej, Vitanje; Gaspar Franc, Čepinci, Prek-murje; Časar Alojz, Čepinci, Prekmurje; Krajcar Stefan, Markovci, Prekmurje; Štember-ger Franc, St. Vid; Pižent Ivan, Komen; Švara Gabriel, Gabro-vec, Komen; Kranjc Ivan, Ptuj; Raiković Krsta, Adv. Podgorica; Malešević Milutin, Bos. Gradis-ka.

Imena Slovencev iz Jugoslavi-je v taborišču Michen-Gladbach, 18. junija 1945:

Agreš Josip, Kozje; Andol-šek Josif, Hrastje, Cerklje ob Krki; Briznik Davorin, Ljublja-va; Bučar Alojz, Krško; Ban-čan, Bučar, Istra, Trst; Ba-lik Marijo, Porie, Pola; Božič-ka; Berčijer Josip, Cerovec; Bogdan Franc, Grkovečak; Buršič Bruno, Trst; Bučar Jo-žef, Gomilica; Vitez Stefan, Mo-vas; Vlašič družina, Kraška dolina; Dol. Bistrica; Godina Stefan,

Dol. Bistrica; Dolenc Mija, Vi-dovec; Debeljak Maks in dru-žina, Prelasko; Embreus Rok, Vidovec; Zibred Josip, Vidovec; Zizek Karol, Gornja Bistrica; Zagore Stefan, Slavna Peč; Zrin Franc, Murska Sobota; Zvonar Andrej, Vidovec; Jančar Vicef, Rakovce; Jakupila Ivan, Raka; Jordan Anton, Raka; Jersin Mi-halji, Višnja gora; Kukanja Jo-žef, Mali dol; Krejačič družina, Brezje; Kopina Janez, Smečič; Kovačič Mihael, Šmarje pri Jel-šah, Celje; Krizman Stefan, Gornji Sisnik; Kodric Angel, Mali dol; Kravaš Franc, Sv. Križ; Kopašič Ivan, Vidovec; Kapler Janez, Dolnji Apnenik; Likardo Petar, Istra; Leban Stanislav, Goriška; Legović Pe-tar, Istra; Leskovec Ivan, Pil-štajn; Lovenjak Franc, Bakov-ci; Ljubičič Ivan, Pola; Mohor Ivan in družina, Mrzla Vas; Mernik Franc, Teharje; Mesarič Djuro, Cirkovljan; Merljak Ri-hard, Volčja draga; Oštr Janez in družina, Kraška vas; Osoj-nik Franc in družina, Bizeljsko; Oblak Karl, Istra, Pirž Alojz, Sp. Pijausko; Pirž Franc, Kal-ce; Puc Franc, Col, Goriška; Pe-šec Ignac, Bukovci, Pešec An-ton, Dobrna; Premelj Andrej in družina, Bizeljsko; Pintarič August, Ivanovci; Prosen Rok, Istra; Prodan Silvan, Istra; Plahuta Josip, Kalobje; Podgor-nik Franc, Goriška; Pelikan Ig-nac in Franc, Goriška; Moravec Anton, Domžale; Rihter Zdav-ko, Istra; Rajzar Andrej, Roga-ševci; Ritosla Andjel, Istra; Re-bernik Ladislav, Lišično; Rado-lovic Anton, Višnja; Ribarič Ivan, Istra; Smolica Ivan, Istra; Sinčič Roza in Marija; Sinožič Ivan in Pavel, Istra; Sancin Karlo, Trst; Toplišek Janez, Ce-lje; Toplek Mihael, Senkovec; Turušek Viktor, Pilštajn; Umek Dragutin, Gorica; Fabijan Fran-c in družina, Trbovlje; Fili Karlo, Tolmin, Gorica; Ficko August, Gor. Črnuše; Flegler Josip, Soti-na; Ficko Josip, Večeslavci; Ferlan Anton, Lokve; Hostar, Antonija, Raka; Hočevar Jo-han, Velika vas, Ciglar Jakob in družina, Velika vas; Skrllec Amalija in Barbara, Brezice; Ščuka Anton, Škrbina; Šverko Ana, Istra; Stefančič Viktor, Trst; Štok Alojz, Trst; Štefa-nec Franc, Tropolje; Škraba Andrej in žena, Ljubljana; Les-nikar Johan, Pilštajn; Godnič Ernest, Ljubljana; Angreš Franc, Kozje; Kozlovič Andjel, Istra; Vučič Ivan, Istra; Ba-lantič Paula, Zagorje; Bračun Jožef, Kozje; Slovenc Terezija, Šentvid; Slovenc Viktor, Šen-vid; Sitar Jožef in žena, Kam-nik; Lekovšek Anton, Celje; Li-povšek Franc, Rakitovac; Lebe-ničnik Ferdinand in žena, Zagor-je; Obres Jakob, Kozje, Planine Anton, Kozje; Plevnik Anton, Kozje; Planinc Antonija, Kozje; Kladušek Johan, Pilštajn; Kla-koče Jožef, Kozje; Kovačič Jo-žef, Brezice; Franc Josip, Buč-ka; Hrovat Florijan, Kozje; Ko-lar Mihael, Pilštajn; Kranjc An-tonija, Kozje; Zlender Josip, Pil-štajn; Zuzelj Alojz, Podsreda; Vučko Ignac, Srednja Bistrica; Hrvat Florijan, Radica; Panker

Ivan, Bradniči; Fabijančič Do-minik, Krško; Leskošek Anton, Pilštajn.

Dodatni zapisnik slovenskih družin v istem taborišču. Neka-riž Anton, Viršta in Šmarje pri

tera teh imen so že vključena v zgornjem splošnem zapisniku. Ciglar Jakob, Leskovec Franc Bregane, Brezice; Galič Janez; Koren Marija, Zagorje ob Savi, Litija; Debeljak Maks; Sinko-

Jelsah; Kafina Johan; Vever Marija, Trbovlje; Mohor Ivan; Vidovič Gojko, Litija, Ljublja-na; Oštr Janez; Colarič Marija, Sv. Križ ob Krki pri Kostanje-vici; Andolšek Jožef; Dernovšek Alojz, Stara Peščenica, Zagreb; Vlašič Matija; Vlašič Franc, Bo-sanska 4, Zagreb; Vreček Franc; Jordan Jožef, Koprivnik, Ko-stanjevica ob Krki; Osojnik Fr. Kelhar Franciška, Bizeljsko, Brezice; Premelj Andrej; Pre-melj Franc, Zavodna 22, Celje; Bučar Alojz; Kerin Jožef, Do-lenje, Krško; Fabijan Franc; Gaboršek Anton; Kranjc Jožef, Kozje, Brezica; Valovšek Ignac; Gračner Matijo, Loke 284 Tr-bovlje.

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

THE MAY CO.'S Hladni BASEMENT

23.95

Zgledajo kot kožuhi, se zdijo kot kožuhi!

SUKNJE

IZ KOŽUHOVINASTEGA BLAGA

Najbližja stvar do lastovanja resničnega kožuha! Te Kurlymo suknje iz kožuhočinastega blaga zgledajo in se zdijo kot pravi kožuhi—in se nosijo ravno tako dobro! Mere 10 do 20 in 38 do 44 v sivi barvi.

Junior Miss

Semi-Step-in ali Panty

GIRDLES

v več novih
stilih!

3.95

Vitko, a udobno urezani za junior miss stas. V rayon satin ali navadnem blagu. Mere 24 do 30.

Oglašajte v - - -
Enakopravnosti

DR. P. B. VIRANT — Optometrist

PREGLED OČI — PREDPIS OČAL

Uradne ure: 9:30 do 12:00; 1:30 do 5:00

Zvečer: 6:30 do 8:30

v sredo in soboto 9:30 do 12:30

15621 Waterloo Rd.

Cleveland, Ohio

v poslopu North American Banke

Za sestanek pokličite Ivanhoe 6436

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKE ZA HIŠNE SLUŽABNICE

ZA POSLOPJA V DOWNTOWN

ZA VES DAN ALI DELNI ČAS

Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj.

Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglasite se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

Hiše naprodaj

E. 74 St.—5 in 5 sob, za 2 družini. Cena \$6200.

10 sob za eno družino; se prodaja po jako zmerni ceni.

Za 4 družine in 2 trgovini; se prodaja po jako zmerni ceni. Nahaja se v sredini slovenske naselbine.

Joseph Globokar

986 E. 74 St.

HE. 6607.

Beauty operatorica

dobi dobro službo; mora biti izurjena. Dobra plača. Poizve se pri Gloria's Beauty Shoppe, 1146 Addison Rd., HE. 6466.

Izreden nakup

2 krasni hiši, vsaka za eno družino; na novo barvane, vsaka s 8 sobami; nahajajoči se na Russell Ave., od E. 68 St. in Superior Ave. Nenavaden nakup za samo \$8900. Požurite se in se zglasite kajti ta posebnost ne bo trajala dolgo. Pokličite GL 3514.

NAPRODAJ

je radio, pohištvo, preproge, barva in stoli, posoda, kuhinjska oprema, slike, itd. Lastnik je primoran prodati, zato je cena skrajno nizka. 7502 St. Clair Ave., HE 1090.

Izvršujem vasa stavbena dela, ki so potrebna pri hišah. Predelujem hiše in trgovine. Brezplačen proračun.
JOHN ROTAR
Building Contractor
1494 E. 222nd St. KE. 4323
Euclid, Ohio

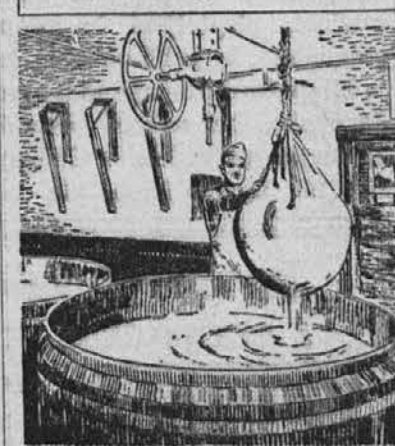
The Florence Dress Shoppe

Popolna zaloga vsakovrstnih oblek za ženske in dekleta.

Vse mere

644 EAST 185th ST.

Behind
Your Bonds
Lies the Might of America

CHEESE

American cheese will add to the Nation's post-war prosperity that War Bond buyers will share. Expansion of the business is predicted. Almost half the Nation's cheese is Wisconsin-made. In 1942 the state turned out 513,399,000 pounds, most of it American cheese. Swiss, Munster and Italian cheese are made in impressive quantities. This department of the dairy business helps build our national income and helps to make War Bonds the best investment in the world.
U. S. Treasury Department

OGLAŠAJTE V —
"ENAKOPRAVNOSTI"

IŠČE SE TAKOJ

Boring Mill in Punch Press operatorje

Welderje

Packers & Craters

Stockmen

Odprijetje za fante stare 16 let in več

Reliance Electric & Engineering Co.

Ivanhoe div.:

1091 Ivanhoe Rd.

Marine div.:

1190 E. 152 St.

Kovaški pomočniki

Kurjači

Drop Hammers

Plača od ure in komada

Steel Improvement & Forge Co.

970 E. 64 ST.

severno od St. Clair Ave.

EN 8200

Strojni operatorji

BULLARD, GISHOLT

DRILL PRESS

Povojno delo

Visoka plača od ure in od komada

Dnevni in nočni shift

WEST STEEL CASTING CO.

805 E. 70 St.

Mali oglasi

Delo na farmi

Išče se delavca, da bi delal na farmi. Dobra plača in dobra hrana. Pokličite ali pišite in pridemo vas iskati. Joseph Kovach, Stevens Blvd., Willoughby, Ohio, tel: Willoughby 771-M.

3 sobe

se odda v najem. Primerno za novoporočeni par ali starejšo dvojico brez otrok. Zglasiti se je na 1016 E. 76 St.

Išče se

dekle, staro nad 21 let ali žensko za tri-urno delo v gostilni, da bi nosila na mize. Vpraša se na 6933 St. Clair Ave.

ZA

Weatherseal

KOMBINACIJSKA ZIMSKA OKNA IN

MREŽE

Charles Norder

MU 2292 ali RA 0221

Prav prijazno vas vabi
društvo "Zvon"

NA

PIKNIK

ki se vrši

V nedeljo, 12. avgusta

NA PROSTORI DOMA ZAPADNIH SLOVENCEV,
6818 DENISON AVE.

Dobra godba in fina postrežba. Rojaki in rojakinje, pridite! Vabi odbor!

Mestne novice

HIMEN

V soboto se bosta poročila Miss Valeria Kaučič in Pvt. Frank J. Debelak. Poroka se bo vršila ob 9. uri zjutraj v cerkvi sv. Vida. Nevesta je hčerka poznane družine Mr. in Mrs. John V. Kaučič, 7603 Myron Ave., ženin pa je sin poznane družine Mr. in Mrs. Anton Debelak, 893 E. 75 St.

Zenin se sedaj nahaja doma na dopustu. Dodeljen je bil 17. airborne diviziji ter je bil ranjen v Belgiji, za kar je prejel odlikovanje modrega srca. Od Nemcev je bil zajet 8. januarja letos ter osvobojen po ameriški armadi ob zaključku vojne z Nemci.

Poročna slavnost se bo vršila zvečer v prizidku Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Novoporočencema čestitamo in jima želimo vse najboljše v zakonskem življenju!

SEJA PRELOZENA

Članstvu društva "Kras" št. 8 SDZ se naznanja, da se radi izleta SDZ v Cedar Point, jutri, 10. avgusta ne bo vršila seja, pač pa se jo je preložilo na nedeljo, 19. avgusta, v navadnih prostorih. Pričetek ob 10. uri popoldne. Članstvo je prošeno, da to spremembo upošteva.

Feighan v Parizu

Clevelandski kongresnik Michael A. Feighan iz 20. distrikta, ki se nahaja s kongresnim odsekom na turo po Evropi, poroča prijateljem, da je došel v Pariz, in da je en dan prebival v sodni dvorani, kjer sedi na zatožni klopi maršal Petain. Piše dalje, da bo kongresni odsek potoval po Reni na krovu jachte, katero je nekoč lastoval Hitler.

SELITEV V FLORIDO

Družina Joseph Benedict z 1815 W. 45 St., se bo jutri selila v New Smyrna Beach, Fla., kjer si namareva ustanoviti svoj dom. Žnjo gre tudi družina njih poročene hčere.

Vesti z bojišč

RUDOLPH M. MODIC

Mr. in Mrs. Joseph Modic, bivajoča na 840 E. 236 St. v Euclidu, O., sta dobila od vojnega departamenta poročilo, da je njun sin Rudolph, o katerem je bilo zadnjič javljeno, da je bil 18. decembra pogrešan v Belgiji, na omenjeni dan ubit.

Padli vojak je bil 30 let star in se je nahajal v Evropi izza lanskega septembra. Poleg staršev zapuščala dve sestri, Josephine in Mary, in dva brata, Roberta, ki se nahaja na Pacifiku, in Josepha.

RUDOLPH JANCIGAR

Mrs. Theresa Jancigar, 15705 Parkgrove Ave., je bila obveščena, da je bil njen mož Rudolph 8. julija ranjen na Luzonu in da se sedaj tam zdravi v bolnišnici. K vojakom je odšel v juliju 1943, na Pacifik pa je bil poslan lanskega maja.

Vojak je sin Mr. in Mrs. John Jancigar, 380 E. 160 St. Njegov brat Ferdinand se nahaja v Nemčiji.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Edison, Kans. — Dne 25. julija si je tukaj končal življenje John Cerar, star 87 let in v Ameriki 39 let. Doma je bil od Sv. Primoža pri Celju na Štajerskem. Zapuščala sina, več vnukov in drugih sorodnikov. Civilen pogreb mu je oskrbel Slovenski zadrugični pogrebni zavod.

Buy a Bond and Build a BATTLESHIP

RAZKRITJE PODTALNEGA NACIONALISTIČNEGA OMREŽJA

(Nadaljevanje z 2. strani)

ers, Mobilize for America Inc." Dobra govornica je, spretno piše in je prijetne zunanosti. Na konvenciji njene organizacije dne 14., 15. in 16. junija je Mrs. David Stanley, Cleveland, O., predložila resolucijo, da takoj nehamo vojno, da postavimo vse svoje vladne uradnike pred sodišče, češ, da so hujskali za vojno, da se prepovedo nabori, da se odpravi Federal Reserve System, ter da se izpusti Tyler Kent iz zapora. Tyler Kent, uradnik ameriške ambasade v Londonu, je bil zaprt od angleških oblasti, ker je kradel državne dokumente. Vsi nacionalistični prvaki zahtevajo njegovo osvoboditev.

Na konvenciji "mater" v Chicagu, Ill., so bil navzoči tudi J. Victor Malone, Reynoldsov nabiralec denarja, in Bill Fields iz New Yorka, ki je stopil na oder, da bi povedal, da je član nacionalistične stranke, in je tudi prodajal list te stranke "National Record" delegatom.

Vse načelnice "materinskih" skupin so udane Gerald L. K. Smithu in mnoge med njimi so bile tudi navzoče na konvenciji njegove American First stranke v Detroitu, Mich., preteklega avgusta. Smith je tudi povedel delegacijo teh žena, med njimi tudi Mrs. Hyning, v San Francisco, Cal., kjer so skušale motiti konferenco zedinjenih narodov.

Nacionalisti dobro pazijo tudi na naših dvanajstih milijonov vojnih veteranov. Da jih privabijo v svoj tabor mržnje, je Gerald L. K. Smith ustanovil dve organizaciji. Novih veteranskih organizacij je na stotine, tako da je prav mogoče, da uteguje nekateri vračajoči se vojaki, nič hudega sluteč, vstopiti v eno teh nacionalističnih skupin. Dejstva o prvkih teh Smithovih organizacij govore dovolj glasno.

Smith je postavil George Veseja na čelo skupine Nationalist Veterans of World War II, katero je ustanovil v decembru leta 1943. Vese je odpuščen vojak, ki je bil obsojen od vojaškega sodišča radi prodaje armadnega blaga in propustnic v taboru McCoy, Wisconsin. Dne 3. maja 1943 je bil obsojen na šest mesecev prisilnega dela in na globo \$15 mesečno za isto dobo. Zdaj pa potuje Vese za National Farmer's Guild, na katere čelu se nahaja Carl Mote, Smithov sodružnik pri prodaji "nacionalističnih" idej.

Frederic Kister pa je vodja druge Smithove veteranske organizacije: Committee of Veterans of World War II. Kister je bil v zvezi z Ralphom Townsendom, pisateljem in propagandistom, ki je bil obsojen, ker je bil plačani propagandni agent Japonske. Na nekem sestanku Kisterjevega krđela v Chicagu, Ill., 22. aprila letos, sta bila

Smith in Mote poglavita govornika.

Vsi nacionalistični agitatorji se priljubljujejo veteranom. Smith jim velikopotezno obljublja, da jim bo preskrbel po 1.000 dolarjev za vsako leto službe. Toda Joe McWilliams ga je prekosil, kajti ta prvak skupine "Christian Mobilizers," ki dela za Reynoldsovo stranko, je sestavil nekakšen načrt "Veterans' Reconstruction Plan," v katerem obljubljuje preskrbeti veteranom \$7.800 na leto.

Na polju podjetništva pa iščejo Joe McWilliams, J. Victor Malone in drugi nabiralci denarja za Reynoldsovo stranko stikov z industrijalci, dočim so se druge skupine vrgle za največjo vneto na mala podjetništva. V San Antonio, Texas, je postal Joseph E. Kamp, znan sodružnik Smitha, pokrovitelj neke organizacije, ki se imenuje "Fight for Free Enterprise," ki je v resnici naperjena proti delavstvu in naši narodni vladi ter širi izolacionistične ideje. The Christian American Association v Houston, Texas, na katere čelu stoji Vance Muso in S. Valentine Ulrey, se drži istih smernic. Ulrey je tudi sodružnik Smitha in Rev. Gerald Winroda. Govornik te skupine pa je senator W. Lee (Pass-the-biscuits-Pappy) O'Daniel.

V Akronu, Ohio, siplje nacionalistični trup DeWitt Emeryjeva National Small Business Men's Association. Emery je bil govornik pred "Citizen of USA Committeejem," nacionalistično skupino, katero vodi Earl Southard. Skupina "Gentile Cooperative League in Chicago" se drži popolnoma nacističnih načel, ter si prizadeva organizirati bojkot židovskih trgovin in drugih podjetnikov. Načelnik je Eugene Flicraft, ki stoji ob strani Smitha; Southarda in tako zvanih "mater." List "Gentile News" tudi daje odmev nacionalistične linije, zahteva oprostitev Tayler Kenta ter se pritožuje proti "zatiranju" onih, ki so obtoženi upora.

V nacionalističnem pokretu Reynoldsa, Smitha in njihovih padšev je mnogo nerodnežev in postopačev, obenem pa tudi nekaj lokavih mož, ki so odločeni izzvati rasno mržnjo, verske predsodke in socialno neslogo v smotru samopašnih koristi. Nacionalisti so potencialno nevarni našemu narodu, toda državljani, ki vedo, kako postopajo demagogi, jih bodo ustavili. Kdor koli se ponuja, da bo branil Amerikance pred drugimi, ki so tudi Amerikanci, ne glede na njihovo vero, raso, barvo, pokoljenje in razred, kdor koli pridiga sumničenje napram našim zaveznikom, ter se v našem sedanjem enotnem in skupnem svetu zavzema za izolacijo — vsakteri teh širi nacionalistično propagando. Vsem tem ni nič do ameriške sloge. To so sovražniki, katere moramo poraziti v nekrvavi bitki za mir.

KUPUJTE VOJNE BONDE

Insulirajte vaše podstrešje sedaj Z REYN-O-CELL BOMBAŽNO INSULACIJO

Naj bo vaša hiša hladna to poletje. Pripravite se za hranitev vašega kuriva prihodnjo zimo. Sedaj je čas, da izolirate vaš dom. Reyn-o-cell je eno izmed najbolj učinkovitih izolacij proti toploti in mrzloti.

Ne gori — varno proti mrčesom — se ne premoti.

Mi napravimo popolno INSTALACIJO. Pokličite za proračun. Takojšnjo plačilo ni treba — 1. odplačilo zapade 1. nov.

POPRAVLJAMO IN STAVIMO NOVE STREHE TER PRENAVJLJAMO

Pokličite nas najprvo za proračun za vsakovrstno delo najsibo na strehi ali za prenavljanje.

BARKER & STAMPFEL

1919 Lake Shore Blvd.

IVanhoe 0215

Poslopije North American Bank Co.

15619 Waterloo Rd. Cleveland, Ohio važno slovensko središče

The North American Bank Co. se nahaja v tem poslopiju na 15619 Waterloo Rd. že zadnji dve leti. V Collinwoodu pa vrši že posle nad 20 let. In sicer vrši splošno bančno poslovanje in preda osebna posojila. Vsi uradniki in direktorji so domači trgovci in profesionalisti.

Mr. Matt J. Grdina je pomožni podpredsednik ter obenem

poslovodja te podružnice. To poslopije je bilo, predno se je banka vselila vanj, popolnoma prenovljeno in modernizirano.

Gornje nadstropje je bilo tudi popolnoma prenovljeno in predelano za vsakega doktorja posebej in njih uradi so eni najlepših in najbolj okusno urejeni v mestu.

To je nekako slovensko središče.

Spodaj je slovenska banka, zgoraj so pa štirje slovenski doktorji, vsak z drugo profesijo, katerih vsak govori dobro slovensko. To je velike vrednosti za naše ljudi, ker se lahko pogovorijo z njimi v svojem materinskem jeziku. Tako naši ljudje v tem slovenskem centru opravijo spodaj svoje denarne zadeve, bodisi te ali one vrste, zgoraj

se pa lahko zatečejo za pomoč, kadar iščejo zdravja, k temu onemu slovenskemu zdravniku. Slovenska banka in v poslopiju štirje slovenski bankirji — to je samo en tak slovenski Ameriki, če morda ne celo te vrste na svetu. Slovenski lahko ponosni na svoja slovenska podjetja in na svoje slovenske profesionaliste in trgovce.

Dr. William J. Lausche

Dr. William J. Lausche ima svoj zobozdravniški urad v tem poslopiju že nad dvajset let, torej ne potrebuje, da bi ga posebej predstavljali. Saj je splošno poznan kot zobozdravnik v tej okolici.

Graduiral je iz Western Reserve univerze ter je član Phi Omega in Clevelandске zobozdravniške zveze.

Dr. Lausche prihaja iz znane slovenske piornirske Lauschetove družine, sin zdaj že pokojnih Louis in Frances Lausche, brat guvernerja Lauscheta. Brat Charles je poznan odlični odvetnik, brat Harold ima pa važno službo pri mestu. Njegova sestra je poznana pevka Josie Lausche-Welf, sestra Frances je pa poročena z dr. Aug. Urankarjem.

Dr. Lausche je tudi priznan glasbenik in eden najboljših igralcev golfa v Clevelandu. Poročen je z Alice Bobnarjevo, ki mu je rodila luškano hčerko Glorio.

Dr. Patrick B. Virant

Dr. Patrick B. Virant, zdravnik za oči, je odprl svoj urad v tem bančnem poslopiju lanskega septembra. Prišel je iz Cincinnati, Ohio, kjer je bil 10 let družabnik pri največji kliniki za oči.

Dr. Virant je pohajal na čikaško univerzo in na univerzo v Cincinnatiju. Graduiral je iz Northern Illinois kolegija za optometrijo ter postgraduiral na Cook County bolnišnici v Chicagu.

Dr. Virant obiskuje v Clevelandu mnogo industrij, kjer pregleduje oči.

Je član društva sv. Jožeta št. 169 KSKJ, Omega Delta in Ameriške zveze optometristov.

Dr. Virant prihaja iz prominentne Virantove družine, Lorain, Ohio, sin zdaj že pokojnih Mr. in Mrs. Alois Virant. Njegov brat Rev. Ludwig Virant je župnik v Madison, O. Pokojni brat Rev. Victor je bil kaplan pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu. Dva brata sta pri vojakih in sicer je major Leo v Italiji, major John pa v Franciji. Frank in Louis sta pa v Lorainu. Njegove sestre so: Mrs. Joseph Svete in Mrs. J. Urbas v Lorainu ter Mrs. Jerry Grdina v Clevelandu.

Dr. Fred J. Makovec

Dr. Fred J. Makovec je pred nedavnim časom naznanil odprtijo svojega urada v poslopiju North American Bank Co., kjer ordinira v zdravilstvu in kirurgiji.

Dr. Makovec je rodem Clevelandčan, sin pokojnega Franka in poznane Mrs. Mary Makovec, ki vodi že dolgo vrsto let slaščiarno in konfekcijsko trgovino v SND na St. Clair Ave. Njegova sestra Marion je registrirana bolničarka in je uslužbena v St. John's bolnišnici.

Dr. Makovec je graduiral iz Western Reserve univerze ter iz Creighton zdravniške univerze. Studiral je kirurgijo na Pennsylvanski univerzi. Dve leti je bil kot hišni zdravnik na kirurškem oddelku St. John's bolnišnice, potem pa eno leto na enakem oddelku v St. Alexis bolnišnici. Zdaj ima zdravniške zveze z St. Alexis in Glenville bolnišnicama. V področju ima tudi industrijsko kliniko v White Motor Co.

Dr. Makovec je splošno poznan med našim narodom. Rad in mnogo se je udeleževal v raznih športnih akcijah. Član je društva št. 36 SDZ ter št. 25 KSKJ. Vrh tega Phi Rho Sigma National Medical Fraternity.

Dr. Frank J. Jarm

Dr. Frank J. Jarm, zobozdravnik, ima svoj urad v poslopiju North American Bank Co. zadnji dve leti. Prej je imel sedem let na drugem slovu.

Svojo diplomu je dobil v Ohijskem kolegiju za kirurgijo, je za postgraduacijo na Ohijski zdravniški akademiji kiropraktičar. Dr. Jarm je bil rojen v Collinwoodu, sin Mr. in Mrs. Frank Jarm, 156. ceste in ima tudi sedem otrok.

Dr. Jarm je poročen in v družini tri pridne otroke.

A PLANT, manufacturing planes in New England 800,000 gallons of fuel month.

Kupujte vojne bonde